

تجزیه و تحلیل موسیقی برای جوانان

لئونارد برنستاین

ترجمه، بازنویسی و توضیح
مصطفی کمال پورتراب
متن کامل (بخش ۱ و ۲)

فهرست

صفحه

۷	یادداشت مترجم
۹	پیشگفتار مؤلف
۱۱	فصل نخست ملودی چیست؟
۴۷	فصل دوم کوچکترین اجزای سازنده موسیقی: بررسی فاصله‌های موسیقی
۶۷	فصل سوم معنای موسیقی چیست؟
۹۷	فصل چهارم موسیقی کلاسیک چیست؟
۱۲۷	فصل پنجم بذلہ‌گویی و خوشمزگی در موسیقی
۱۴۴	فصل ششم چه عاملی موسیقی را امریکایی می‌کند؟
۱۵۹	فصل هفتم موسیقی محلی در سالان کنسرت
۱۷۳	فصل هشتم امپرسیونیسم چیست؟
۱۹۳	فصل نهم ارکستراسیون چیست؟
۲۱۹	فصل دهم چه چیز موسیقی را سمفونیک می‌سازد؟
۲۴۷	فصل یازدهم کنسerto چیست؟
۲۵۷	فصل دوازدهم فرم سنات چیست؟
۲۷۴	فصل سیزدهم تجلیلی از سیبلیوس
۲۸۲	فصل چهاردهم مقام چیست؟
۳۰۷	فصل پانزدهم برلیوز به سفر می‌رود

مِلودی چیست؟

یَشتر مردم، وقتی که به موسیقی می‌اندیشنند، بی‌درنگ مفهوم مِلودی^۱ به ذهن‌شان راه می‌یابد. برای ز مردم موسیقی همان ملودی است. البته این تصور تا حدودی صحیح است، زیرا موسیقی جزئی بست، مگر نغمه^۲‌هایی که دگرگونی می‌یابند و در طول زمان حرکت می‌کنند. این تعریف: «گروهی از نغمه‌ها یا نُت^۳‌ها که هریک به نوبت پس از دیگری می‌آیند»، نیز برای ملودی به کار می‌رسد. اگر این تعریف را پذیریم، می‌بینیم که سروden یک قطعه موسیقی بدون وجود ملودی در آن اسکن می‌دارد. به عبارت دیگر، اگر ملودی را نغمه‌هایی بدانیم که یکی پس از دیگری می‌آیند، یک آنگاز حتی آن زمان که او نُت‌هایی را به شکل پراکنده می‌نویسد چگونه می‌تواند از به وجود آمدن ملودی در اثر خود پرهیز کند؟ بنابراین، می‌توان گفت که یک آهنگساز همواره ملودی می‌سازد. توجه کنید! او ابتدائی را می‌نویسد:

پس نُت دیگری به آن اضافه می‌کند:

---

1. melody

tone: صدای موسیقائی که به وسیله گوش احساس می‌شود.
note: علامتی که صدای موسیقائی به وسیله آن بر روی کاغذ نوشته می‌شود. لازم به یادآوری است که نُت‌نویسی (notation) شامل تمام تنهایی است که در نوشتن و اجرای موسیقی کاربرد دارند و به وسیله چشم خوانده می‌شوند.

و به این ترتیب او یک ملودی کوتاه متشکل از دو نغمه را به وجود می‌آورد.

البته این دو نغمه، ملودی کامل نیست، بلکه چیزی شبیه به آن است، اما اگر او نغمه سومی به آن اضافه کند:

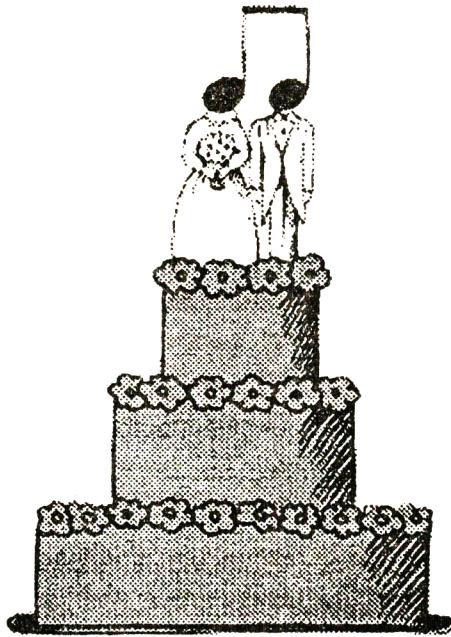

نتیجه بدست آمده شکلی ملودی وار^۱ پیدا می‌کند:

و اگر چند نغمه دیگر به آن اضافه شود، قسمتی از «مارش عروسی»^۲ اثر مندلسون^۳ خواهد شد

Allegro Vivace

حَسْنَةً متوجه شدید که به وجود آوردن ملودی در موسیقی تا چه اندازه آسان است! هر جا که موسیقی باشد، در آنجا ملودی هم وجود دارد. شما نمی‌توانید یکی از این دو را بدون دیگری داشته باشید؛ در اینجا ممکن است سوال کنید که: پس چگونه بعضی از مردم از نبودن ملودی در یک قطعه موسیقی گله دارند؟ مثلاً گروهی از مردم فوگ^۱‌های باخ^۲ را دوست ندارند، زیرا فکر می‌کنند که در آنها مسودی وجود ندارد.

گروهی دیگر، این عقیده را درباره اُپرا^۳‌های واگنر^۴ یا موسیقی مُدرن^۵ و یا موسیقی جاز^۶ دارند. عجیب: شما چرا آنان چنین تصوّری را درباره یک قطعه موسیقی پیدا می‌کنند؟ مگر نه این که هر سنتی از نغمه‌ها یک ملودی را به وجود می‌آورد؟ دلیل چنین تصوّراتی این است که ملودی به

^۱ polyphony: قلمه موسیقی سازی یا آوازی دارای یافت بولیفونیک (polyphonic) که با استفاده از فن کتربروان تصییف می‌شود.
^۲ Bach: J.S. Bach

3. opera

5. modern music

6. jazz music

4. Richard Wagner: آهنگساز و رهبر آلمانی.